

Ülevaade Riigikogu XII koosseisu väliskomisjoni III istungjärgu tööst jaanuar-september 2012

Ülevaade kajastab Riigikogu XII koosseisu III istungjärgu ja III ja IV istungjärgu vahelise aja tööd.

Ajavahemikul 9. jaanuar kuni 14. juuni 2012 toimus 40 väliskomisjoni istungit, sealhulgas 1 ühisistung keskkonnakomisjoniga, 2 ühisistungit ning 3 ühist väljasõiduistungit riigikaitsekomisjoniga Kaitseväge Peastaapi ning 1 Ämari Lennubaasi. Riigikogu III ja IV istungjärgu vahelisel ajal toimus 5 väliskomisjoni istungit.

Väliskomisjon menetles III istungjärgu jooksul 1 Vabariigi Valitsuse poolt algatatud seaduse eelnõu (221 SE) Horvaatia liitumisest Euroopa Liiduga ja 3 Euroopa Liidu eelnõu (finantsraamistik 2014-2020, kaupade ja teenuste juurdepääs, üldiste tariifsete soodustuste kava). Väliskomisjon algatas 1 Riigikogu otsuse "Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni Parlamentaarse Assamblee Eesti delegatsiooni moodustamine" muutmise eelnõu (181 OE).

Väliskomisjoni Aasia kuulamiste põhjal valmis raport „Eesti võimalused ja huvid Aasias aastani 2025“.

Ühisistungid, väljasõiduistungid ja avalikud istungid

- 09.01.2012** *Ühisistung keskkonnamisjoniga.* Kuulati ülevaadet 28.11-9.12.2011 Lõuna-Aafrikas Durbanis toimunud kliimaläbirääkimiste tulemustest;
- 10.01.2012** *Ühine väljasõiduistung riigikaitsekomisjoniga Kaitseväge Peastaapi.* Kuulati ülevaadet Eesti kaitseväge üksuste osalemisest ja olukorrast välisoperatsioonidel;
- 06.03.2012** *Ühine väljasõiduistung riigikaitsekomisjoniga Kaitseväge Peastaapi.* Kuulati ülevaadet Eesti kaitseväge üksuste osalemisest ja olukorrast välisoperatsioonidel;
- 12.04.2012** *Ühisistung riigikaitsekomisjoniga.* Arutati Poola ettepanekut Euroopa Liidu ühise välis- ja julgeolekupoliitika ning ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika parlamentaarse kontrolli teostamiseks;
- 08.05.2012** *Ühine väljasõiduistung riigikaitsekomisjoniga Kaitseväge Peastaapi.* Kuulati ülevaadet Eesti kaitseväge üksuste osalemisest ja olukorrast välisoperatsioonidel;
- 17.05.2012** *Ühisistung riigikaitsekomisjoniga.* Arutati Eesti seisukohti 20.-21. mail 2012 Chicagos toimuval NATO tippkohtumisel;
- 11.06.2012** *Ühine väljasõiduistung riigikaitsekomisjoniga Ämari Lennubaasi.* Riigikogu väliskomisjoni Põhjala ja Läänemere regiooni julgeolekukeskkonna kuulamiste raames külastati rahvusvahelist õppust „Saber Strike 2012“.

Väliskomisjon menetles juhtivkomisjonina:

- Vabariigi Valitsuse k. a 30. aprillil algatatud „Lepingu Belgia Kuningriigi, Bulgaaria Vabariigi, Tšehhi Vabariigi, Taani Kuningriigi, Saksamaa Liitvabariigi, Eesti Vabariigi, Iirimaa, Kreeka Vabariigi, Hispaania Kuningriigi, Prantsuse Vabariigi, Itaalia Vabariigi, Küprose Vabariigi, Läti Vabariigi, Leedu Vabariigi, Luksemburgi Suurhertsogiriigi, Ungari Vabariigi, Malta Vabariigi, Madalmaade Kuningriigi, Austria Vabariigi, Poola Vabariigi, Portugali Vabariigi, Rumeenia, Sloveenia Vabariigi, Slovaki Vabariigi, Soome Vabariigi, Rootsi Kuningriigi, Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi (Euroopa Liidu liikmesriikide) ning Horvaatia Vabariigi vahel Horvaatia Vabariigi ühinemise kohta Euroopa Liiduga“ ratifitseerimise seaduse eelnõu (221 SE);
- Väliskomisjoni algatatud Riigikogu otsuse "Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni Parlamentaarse Assamblee Eesti delegatsiooni moodustamine" muutmise eelnõu (181 OE).

Euroopa Liidu eelnõud:

- Väliskomisjon andis arvamuse Euroopa Liidu asjade komisjonile Euroopa Liidu 2014-2020 finantsraamistiku välistegevuse instrumentide eelnõude kohta;
- Väliskomisjon andis arvamuse Euroopa Liidu asjade komisjonile Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse, mis reguleerib kolmandate riikide kaupade ja teenuste juurdepääsu liidu riigihangete siseturule ning selliseid menetlusi, millega toetatakse läbirääkimisi liidu kaupade ja teenuste juurdepääsu üle kolmandate riikide riigihanketurgudele, eelnõu COM(2012) 124 kohta;
- Väliskomisjon andis Riigikogu nimel seisukoha Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse eelnõu üldiste tariifsete soodustuste kava kohaldamise kohta COM (2011) 241.

Väliskomisjon:

- Aasia-strateegia kuulamise kava raames kuulas ülevaadet majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi Aasia programmi planeeritud tegevustest;
- jätkas arutelu Eesti välisesinduste võrgustiku teemal;
- arutas Eesti seisukohti 23. jaanuari 2012 Euroopa Liidu välisasjade nõukogu istungil;
- kuulas ülevaadet Riigikogu välisdelegatsioonide tegevusest;
- arutas teemat avalik diplomaatia, rahvusvaheliste sündmuste kajastamine Eesti ajakirjanduses;
- arutas olukorra pingestumist Pärsia lahel seoses Iraani tegevusega;
- kuulas Eesti ettevõtjate ettepanekuid ekspordi arendamiseks;
- kohtus kandidaadiga Eesti Vabariigi erakorralise ja täievolilise suursaadiku ametikohale Iisraeli Riigis, asukohaga Tel Avivis;
- kohtus Eesti Vabariigi erakorralise ja täievolilise suursaadikuga Rahvusvahelise Kriminaalkohtu küsimustes, asukohaga Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni juures New Yorgis;
- kuulati ülevaadet Riigikogu esimehe Ene Ergma 19.-22.01.2012 toimunud ametlikust visiidist Georgiasse;
- kuulas ülevaadet riigikaitsekomisjoni 21.01.-03.02.2012 toimunud visiidist Afganistani;
- arutas välismajanduspoliitikat puudutavaid teemasid (majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi prioriteetid seoses väljatöötatava Aasia

programmiga, Eesti välisesinduste võrgustik ning Eesti ametkondade töö koordineerimine ekspordi toetamisel);

- Aasia-strateegia kuulamiste raames kuulati ülevaadet Arengufondi Eesti-India seirest;
- kujundas arvamuse Eesti välisesinduste võrgustiku teemal;
- arutas poliitilisi arenguid Soomes pärast 5. veebruaril 2012 toimunud presidendivalimisi;
- Aasia-strateegia kuulamiste raames kuulas ülevaadet Riigikantselei strateegiabüroo tegevusest;
- kohtus Euroopa Parlamendi saadikute Kristiina Ojulandi ja Indrek Tarandiga;
- arutas Eesti panust maailma läbi arengukoostöö ja Teeme Ära Maailm liikumise;
- korraldas 21.02.2012 välispoliitika arutelu olulise tähtsusega riikliku küsimusena Riigikogu täiskogul;
- Aasia-strateegia kuulamiste raames arutas Eesti ettevõtluse huvisid ja võimalusi Aasias;
- arutas Eesti seisukohti Euroopa Liidu välisasjade nõukogu 27. veebruari 2012 istungil;
- arutas Eesti seisukohti 9.-10. märtsi 2012 Euroopa Liidu välisministrite mitteametlikul kohtumisel (Gymnich);
- kuulas ülevaadet arengutest Valgevenes;
- kuulas ülevaadet 4. märtsil 2012 toimunud Venemaa presidendi valimistest;
- arutas Vahemere Liidu Parlamentaarse Assamblee Eesti delegatsiooni töökorraldust;
- kuulas ülevaadet arengutest Eestile olulistel temadel Ühinenud Rahvaste Organisatsioonis;
- arutas Eesti seisukohti 16. märtsi 2012 Euroopa Liidu välisasjade nõukogu istungil (kaubandus);
- arutas Läänemeremaade Parlamentaarse Konverentsi korraldamist 2013. aastal Eestis;
- arutas Eesti seisukohti 22. ja 23. märtsi 2012 Euroopa Liidu välisasjade nõukogu istungil;
- arutas Eesti seisukohti 22. märtsi 2012 Euroopa Liidu välisasjade nõukogu (kaitseministrid) istungil;
- kuulas ülevaadet Eesti saatkonna ehitamisest Pekingis ja loomisest New Dehhis;

- arutas ENPA liikmesriikide kohustuste täitmise järelevalve ehk monitooringukomitee istungi korraldamist 2013. aastal Eestis;
- kohtus kandidaadiga Eesti Vabariigi erakorralise ja täievolilise suursaadiku ametikohale Ukrainas ja Moldova Vabariigis, resideerimisega Kiievis;
- kohtus kandidaadiga Eesti Vabariigi erakorralise ja täievolilise suursaadiku ametikohale Türgi Vabariigis, Aserbaidžaaani Vabariigis ja Liibanoni Vabariigis, resideerimisega Ankaras;
- kohtus kandidaadiga Eesti Vabariigi erakorralise ja täievolilise suursaadiku ametikohale Madalmaade Kuningriigis, resideerimisega Haagis;
- kohtus Eesti Vabariigi erakorralise ja täievolilise suursaadiku, alalise esindajaga Keemiarelvade Keelustamise Organisatsiooni juures (OPCW);
- kohtus kandidaadiga Eesti Vabariigi erakorralise ja täievolilise suursaadiku ametikohale Belgia Kuningriigis, Luksemburgi Suurhertsogiriigis ja Šveitsi Konföderatsioonis, resideerimisega Brüsselis;
- kohtus kandidaadiga Eesti Vabariigi erakorralise ja täievolilise suursaadiku ametikohale Usbekistani Vabariigis, resideerimisega Minskis;
- kuulas ülevaadet välisministri 27. märtsi 2012 kohtumisest Ameerika Ühendriikide riigisekretäri Hillary Clintoniga;
- kuulas ülevaadet 2013. aasta riigieelarve välisministeeriumi haldusala prioriteetidest;
- Põhjala ja Läänemere regiooni julgeolekukeskkonna kuulamise raames kuulas ülevaadet energiajulgeolekust ja Eesti Energia investeeringutest;
- kuulas ülevaadet 20.-21. mail 2012 Chicagos toimunud NATO tippkohtumise ettevalmistustest;
- arutas Eesti seisukohti 18.-19. aprilli 2012 NATO välisministrite ja kaitseministrite kohtumisel;
- kuulas ülevaadet Riigikogu ja Riigikogu Kantselei välissuhtlemise 2012. aasta eelarve täitmisest ja 2013. aasta eelarve kavandamisest;
- arutas Eesti seisukohti 23. aprilli 2012 Euroopa Liidu välisasjade nõukogu istungil;
- kuulas ülevaadet Eesti ja Hiina kahepoolsetest suhetest;
- kohtus kandidaadiga Eesti Vabariigi erakorralise ja täievolilise suursaadiku ametikohale Saksamaa Liitvabariigis, asukohaga Berliinis;

- kohtus kandidaadiga Eesti Vabariigi erakorralise ja täievolilise suursaadiku ametikohale Austraalias, Indoneesia Vabariigis, Malaisia Föderatsioonis, Singapuri Vabariigis ja Uus-Meremaal, asukohaga Tallinnas;
- kohtus kandidaadiga Eesti Vabariigi erakorralise ja täievolilise suursaadiku ametikohale Gruusias ja Armeenia Vabariigis, asukohaga Thbilisis;
- kuulas ülevaadet Eesti ja Ameerika Ühendriikide kahepoolsetest suhetest;
- korraldas Balti ja Põhjamaade (NB8) parlamentide väliskomisjonide esimeeste kohtumise Tallinnas 29.-30 aprillil 2012;
- arutas Eesti seisukohti 14. mai 2012 Euroopa Liidu välisasjade nõukogu istungil;
- arutas Eesti seisukohti 14. mai 2012 Euroopa Liidu välisasjade nõukogu istungil (arenguministrid);
- kuulas ülevaadet arengutest Venemaal ja Eesti-Vene kahepoolsetest suhetest;
- kuulas ülevaadet arengutest Georgias ja Eesti-Georgia kahepoolsetest suhetest;
- kohtus kandidaadiga Eesti Vabariigi erakorralise ja täievolilise suursaadiku ametikohale Norra Kuningriigis ja Islandi Vabariigis, resideerimisega Oslos;
- kohtus kandidaadiga Eesti Vabariigi erakorralise ja täievolilise suursaadiku ametikohale Hiina Rahvavabariigis, Vietnami Sotsialistlikus Vabariigis ja Mongoolias, resideerimisega Pekingis;
- kuulas informatsiooni Parlamentidevahelise Liidu (IPU) 126. assamblee tööst ja Riigikogu delegatsiooni moodustamisest Ungaris Siófokis 5. -7. septembrini 2012 toimuvale soome-ugri rahvaste 6. Maailmakongressile ;
- kohtus Vabariigi Presidendiga Kadriorus 17. mail 2012;
- arutas Eesti seisukohti 31. mai 2012 Euroopa Liidu välisasjade nõukogu istungil (kaubandus);
- arutas parlamentaarseid suhteid Vene Riigiduum ja Föderatsiooninõukogu väliskomisjonidega;
- viis 31. mail 2012 läbi arutelu Riigikogu täiskogu saalis Aasia strateegia raporti alusel;
- kuulas kodanikuühenduste hinnangut Eesti arengukoostööle aastatel 2006-2010;
- arutas Riigikogu liikmete välislähetuste rahastamise korra täiendamist;
- arutas Eesti seisukohti 23. juuli 2012 Euroopa Liidu välisasjade nõukogu istungil;

- kohtus kandidaadiga Eesti Vabariigi erakorralise ja täievolilise suursaadiku ametikohale Korea Vabariigis, resideerimisega Tokios;
- korraldas 28. augustil 2012 traditsioonilise kohtumise Eesti välisesinduste juhtidega;
- kohtus Eesti Vabariigi erakorralise ja täievolilise suursaadiku, alalise esindajaga Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni juures, asukohaga Brüsselis;
- kohtus Eesti Vabariigi erakorralise ja täievolilise suursaadikuga Leedu Vabariigis, asukohaga Vilniuses;
- arutas Euroopa Liidu eesistuja Küprose ettepanekut: parlamentidevahelise ühise välis- ja julgeolekupoliitika ning ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika konverentsi protseduurireeglid;
- arutas Eesti seisukohti 7.-8. septembril 2012 Küprosel Pafoses toimunud Euroopa Liidu välisministrite mitteametlikul (Gymnich) kohtumisel.

Välissuhtlus

Väliskomisjoni töövisiidid:

- **18.-26.04.2012** väliskomisjoni töövisiit Ameerika Ühendriikidesse;
- **2.-4.06** Balti riikide väliskomisjonide kohtumine Leedus, Nidas;
- **4.-6.07** väliskomisjoni visiit Lõuna-Eestisse ja Vene Föderatsiooni kohtumisele Vene Föderatsiooninõukogu väliskomisjoniga.

Väliskomisjoni esimehe välislähetused:

Väliskomisjoni esimees **Marko Mihkelson** osales:

- **23.-24.01** Belgias, Brüsselis Euroopa Parlamendi väliskomisjoni debatil „Araabia revolutsioon: aasta hiljem“;
- **24.02.-2.03** Ameerika Ühendriikides ja Kanadas Seattle'i Eesti Seltsi kutsel Vabariigi aastapäeva üritustel Seattle'is ja Vancouveris ning Washingtonis väliskomisjoni töövisiidi ettevalmistamisel;
- **2.-9.03** Indias, Eesti Arengufondi visiidil, kohtumistel India parlamendis ning hindikeelse „Kalevipoja“ esitlusel New Delhi raamatumessil;
- **11.-12.03** Taanis, Kopenhaagenis Euroopa Liidu parlamentide väliskomisjonide esimeeste kohtumisel;
- **18.-26.04** väliskomisjoni töövisiidil Ameerika Ühendriikidesse;
- **15.05** Venemaa Föderatsioonis, Moskvas kohtumisel Venemaa Föderatsiooni Riigiduumas väliskomisjoni esimehe Aleksei Puškoviga;
- **4.-6.07** väliskomisjoni visiidil Lõuna-Eestisse ja Vene Föderatsiooni kohtumisel Vene Föderatsiooninõukogu väliskomisjoniga;

- **9.-11.09** Küprosel, Paphoses parlamentidevahelisel ühise välis- ja julgeolekupoliitika ning ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika konverentsil.

Väliskomisjoni liikmete välislähetused:

Väliskomisjoni liige **Margus Hanson** osales:

- **4.-6.07** väliskomisjoni visiidil Lõuna-Eestisse ja Vene Föderatsiooni kohtumisel Vene Föderatsiooninõukogu väliskomisjoniga.

Väliskomisjoni liige **Sven Mikser** osales:

- **18.-26.04** väliskomisjoni töövisiidil Ameerika Ühendriikidesse.

Väliskomisjoni liige **Jevgeni Ossinovski** osales:

- **2.-4.06** Balti riikide väliskomisjonide kohtumisel Leedus, Nidas;
- **4.-6.07** väliskomisjoni visiidil Lõuna-Eestisse ja Vene Föderatsiooni kohtumisel Vene Föderatsiooninõukogu väliskomisjoniga;
- **6.-7.09** Venemaa Föderatsioonis, Pihkvas VIII iga-aastasel rahvusvahelisel konverentsil „Piiriülene koostöö: Vene Föderatsioon, Euroopa Liit ja Norra“.

Väliskomisjoni liige **Andre Sepp** osales:

- **6.-7.09** Venemaa Föderatsioonis, Pihkvas VIII igaaastasel rahvusvahelisel konverentsil „Piiriülene koostöö: Vene Föderatsioon, Euroopa Liit ja Norra“.

Väliskomisjoni liige **Imre Sooäär** osales:

- **18.-26.04** väliskomisjoni töövisiidil Ameerika Ühendriikidesse;
- **16.-19.05** Ungaris, Budapestis Nyíregyháza Kolledži Ida- ja Kesk-Euroopa Uuringute Keskuse konverentsil „Balti riigid iseseisvuse teel“.

Väliskomisjoni liige **Vladimir Velman** osales:

- **18.-26.04** väliskomisjoni töövisiidil Ameerika Ühendriikidesse;
- **2.-4.06** Balti riikide väliskomisjonide kohtumisel Leedus, Nidas;
- **4.-6.07** väliskomisjoni visiidil Lõuna-Eestisse ja Vene Föderatsiooni kohtumisel Vene Föderatsiooninõukogu väliskomisjoniga.

Väliskomisjoni liikmetega kohtunud välisriikide, rahvusvaheliste ja teiste organisatsioonide esindajad:

- Ameerika Ühendriikide abivälisminister Rose Gottemoeller;
- Euroopa Liidu rahvusvahelise koostöö, humanitaarabi ja kriisireageerimise volinik Kristalina Georgieva;
- Hiina suursaadik Huang Zhongpo;
- Itaalia-Eesti parlamendirühma esimees Riccardo Migliori;
- Jaapani suursaadik Hideaki Hoshi;
- Jaapani välispressikeskuse president Terusuke Terada;
- Kosovo parlamendi spiiker Jakub Krasniq;
- Makedoonia välisminister Nikola Poposki;
- Palestiina suursaadik Nabil Al Wazir;
- Rahvusvaheline Kõrge Esindaja Bosnia ja Hertsegoviina küsimustes Valentin Inzko;
- Rahvusvahelise Kriminaalkohtu liikmesriikide assamblee president suursaadik Tiina Intelmann;
- Rahvusvahelise Kaitseuringute Keskuse direktor Matthew Bryza;
- Rootsi suursaadik Jan Palmstierna;
- Saksa staabiohvitseride kursusel osalejad;
- Soome Vene-ekspert Heikki Talvitie;
- Tai parlamendi Eesti sõprusrühm;
- Ukraina suursaadik Viktor Kryzhanivsky;
- Ukraina parlamendi Eesti sõprusrühm;
- Ungari väliskomisjoni delegatsioon;
- Ungari suursaadik Erik Haupt;
- Venemaa Föderatsiooni Riigiduumaa väliskomisjoni esimees Aleksei Puškov;
- Venemaa Föderatsiooni suursaadik Juri Merzljakov.

Ülevaate koostas väliskomisjoni konsultant Liisi Vahtramäe, september 2012.